

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Analys av inkomstuppgifter – översiktlig delredovisning

Försäkringskassan

Datum: 2026-05-18

Analys av inkomstuppgifter

Version

1.0

Innehåll

Sammanfattning	3
Begrepp och metod	3
Vad är inkomst enligt beslut om SGI?	3
Vad är den försäkrades inkomstuppgift?	4
Vad är inkomst enligt arbetsgivardeklaration?	4
Data från ärendehantering har använts vid analysen.....	4
Resultat	5
Inkomst enligt arbetsgivardeklaration kan beräknas i ca 51 procent av alla SGI- ärenden	5
Förhållandet mellan den försäkrades inkomstuppgift och inkomst enligt Försäkringskassans beslut om SGI	6
Förhållandet mellan den försäkrades inkomstuppgift och inkomst enligt arbetsgivardeklarationer	7
Förhållandet mellan inkomst enligt Försäkringskassans beslut om SGI och inkomst enligt arbetsgivardeklarationer	8
Avslutande kommentar.....	9

Sammanfattning

I regleringsbrevet för 2026 fick Försäkringskassan i uppdrag att analysera SGI-beslut avseende förhållandet till inkomstuppgifter. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast mars 2027, men en översiktlig delredovisning gällande förhållandet mellan fastställd SGI och inkomstuppgifter ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 22 maj 2026. Detta dokument utgör den översiktliga delredovisningen.

Analysen i denna del visar att en jämförbar inkomst enligt arbetsgivardeklarationer kan beräknas i ungefär hälften av samtliga¹ SGI-ärenden. Den inkomst som då framgår av arbetsgivardeklarationer överensstämmer väsentligen med den inkomst som Försäkringskassan sedan fastställer genom sitt beslut om SGI i ungefär hälften av dessa i sin tur, det vill säga i omkring en fjärdedel av samtliga SGI-ärenden. Analysen visar också att den försäkrades inkomstuppgift överensstämmer med den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationerna i en något lägre grad, i ca 22 procent av samtliga ärenden. Samtidigt överensstämmer den försäkrades inkomstuppgift i mycket hög grad med den inkomst som Försäkringskassan sedan fastställer.

Begrepp och metod

Försäkringskassan har enligt uppdraget att analysera och beskriva förhållandet mellan tre olika inkomstuppgifter – fastställd sjukpenninggrundande inkomst (SGI), inkomstuppgifter från den försäkrade och inkomstuppgifter som arbetsgivaren lämnat till Skatteverket. Syftet är att klargöra hur handläggningen av SGI fungerar och hur förutsättningarna för maskinella beslut ser ut i olika situationer. Uppdraget är begränsat till inkomst av anställning.

Vad är inkomst enligt beslut om SGI?

SGI är ett beräkningsunderlag framförallt för sådana förmåner som avser att kompensera för en inkomstförlust som uppstår vid frånvaro från arbete av vissa skäl, till exempel på grund av sjukdom som sätter ned arbetsförmågan, föräldraledighet eller ledighet för vård av sjukt barn eller närstående. SGI motsvarar den årsinkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att få tills vidare av eget arbete. Ett beslut om SGI baseras alltså inte på vad den försäkrade hittills har tjänat, utan på en uppskattning av vad den försäkrade skulle komma att tjäna på ett års tid om han eller hon fortsatte att jobba på samma sätt som han eller hon gör vid den tidpunkt som SGI ska bestämmas för.

För att ha rätt till en SGI ska den försäkrade kunna antas komma att ha en årsinkomst om minst 24 procent av ett prisbasbelopp (14 112 kronor år 2025), och inkomsten måste komma från arbete i Sverige som kan antas vara minst sex månader i följd eller vara årligen återkommande. SGI kan som högst bestämmas till ett belopp som motsvarar 10 prisbasbelopp (588 000 kronor år 2025), Försäkringskassan fastställer dock den årsinkomst som ligger till grund för SGI även om denna överstiger 10 prisbasbelopp. Vidare är det bara inkomster av arbete i pengar som ingår i beräkningen av en SGI. Värdet av naturaförmåner och liknande ingår inte i beräkningen, inte heller traktamente eller andra kostnadsersättningar. Semesterlönstillägg och semesterersättning ingår endast till den del de motsvarar vad den försäkrade hade tjänat på att arbeta.

¹ Med "samtliga" avses här de ärenden där SGI beslutas efter utredning. Utöver detta fastställer Försäkringskassan också automatiskt SGI enligt tidigare beslut i ett stort antal förmånsärenden där det inte finns några nya inkomstuppgifter och det inte heller finns någon annan omständighet som talar för att en ny utredning av inkomstförhållandena behövs. Dessa ärenden ingår inte i denna analys eftersom de inte innehåller någon (ny) inkomstuppgift.

Under förvärvsavbrott eller inskränkningar av förvärvsarbete av vissa skäl ska SGI beräknas utifrån förhållandena närmast innan avbrottet eller inskränkningen. Det kallas för SGI-skyddad tid. Det kan innebära att Försäkringskassan bestämmer SGI till ett högre belopp än vad som motsvarar den försäkrades inkomst vid den tidpunkt som SGI ska bestämmas för. SGI är skyddad bland annat vid sjukdom, ledighet för studier, föräldraledighet och arbetslöshet om den försäkrade är inskriven på arbetsförmedlingen och söker arbete.

Vad är den försäkrades inkomstuppgift?

När en försäkrad söker en förmån som beräknas på SGI, måste han eller hon lämna uppgift om sin aktuella årsinkomst i samband med anspråket. Den försäkrade ska ange den månadslön eller motsvarande genomsnittliga månadsinkomst som gäller vid den tidpunkt som han eller hon söker förmån för, multiplicerad med tolv.

Om den försäkrade tidigare har fått ett beslut om SGI från Försäkringskassan, kan han eller hon välja mellan att ange en ny inkomst, eller att intyga att den inkomst som låg till grund för det senaste beslutet om SGI fortfarande är aktuell vid den tidpunkt som han eller hon nu söker förmån för.

Vad är inkomst enligt arbetsgivardeklaration?

Arbetsgivare lämnar varje månad en arbetsgivardeklaration till Skatteverket, som innehåller uppgifter om vad de har betalat i lön m.m. till varje enskild anställd (individuppgifter). Av arbetsgivardeklarationer framgår alltså vad en viss arbetsgivare har betalat till en viss anställd i form av lön och andra skattepliktiga ersättningar eller förmåner en viss månad.

I handläggningen av SGI-ärenden hämtar Försäkringskassan i regel arbetsgivardeklarationer för den försäkrade avseende de sex månader som närmast föregår den tidpunkt som SGI ska bestämmas för.² Den arbetsinkomst som framgår av deklarationerna för dessa månader (kontant ersättning som är underlag för arbetsgivaravgifter, men inte skattepliktiga förmåner eller kostnadsersättningar) kan räknas om till en årsinkomst, som kan jämföras med den inkomstuppgift som den försäkrade lämnar till Försäkringskassan, och därvid antingen tala för att den försäkrade har den inkomst som han eller hon säger sig ha – eller för att det behövs ytterligare utredning av den försäkrades inkomstförhållanden.

Det kan antas att de deklarerade inkomsterna ofta varierar något månaderna emellan av rent naturliga skäl, till exempel för att arbetsgivaren redovisar löneavdrag för frånvaro eller lönetillägg för övertidsarbete, semesterlönetillägg och liknande. Det kan därför inte förväntas att den genomsnittliga inkomst som deklarerats under en viss period ska överensstämma exakt med den försäkrades egentliga månadslön. Försäkringskassan anser i regel att den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationerna talar för att den inkomst som den försäkrade har uppgett stämmer, om skillnaden mellan dem är högst fem procent och det inte förekommer några andra omständigheter som talar emot detta.³

Data från ärendehantering har använts vid analysen

Vi har inför denna delrapport använt oss av inkomstuppgifter som försäkrade har lämnat i SGI-ärenden som har handlagts på myndigheten, den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer (där en sådan inkomst har kunnat beräknas) i dessa ärenden, och den inkomst som har fastställts av Försäkringskassan i desamma genom beslut om SGI. Data har hämtats från Försäkringskassans handläggningssystem. För att kunna

² Detta med hänsyn till villkoret att inkomsten ska komma från arbete som kan antas vara i minst sex månader i följd, jfr FKRS 2025:06

³ FKAR 2012:2

hantera datamängden har vi gjort ett urval av ärenden som har handlagts under 2025. I urvalet ingår alla ärenden där Försäkringskassan har beslutat om SGI med vissa gällandedatum med spridning över året (april, augusti, december), ca 10 000 ärenden.

Resultat

Inkomst enligt arbetsgivardeklaration kan beräknas i ca 51 procent av alla SGI-ärenden

Ca 56 procent av alla⁴ SGI-ärenden som hanteras på Försäkringskassan ingår i målgrupp för automatiserad handläggning. Det är ärenden som rör anställda där vissa förutsättningar är uppfyllda, bland annat att det inte finns omständigheter som tyder på att den försäkrade omfattas av vissa SGI-skydd. I dessa ärenden hämtas arbetsgivardeklarationer från Skatteverket automatiskt. I ca 91 procent av dessa ärenden i sin tur (ca 51 procent av det totala antalet ärenden) finns det tillräckliga uppgifter för att Försäkringskassan ska kunna beräkna en jämförbar årsinkomst som kan anses framgå av arbetsgivardeklarationerna.⁵ Om den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationerna väsentligen överensstämmer med den försäkrades inkomstuppgift och det inte heller finns några andra omständigheter som talar mot att den försäkrade har de inkomster som han eller hon har angett, fattas beslut automatiskt i dessa ärenden. Om inkomsten enligt arbetsgivardeklarationer skiljer sig väsentligt från den försäkrades inkomstuppgift, faller ärendet ut för manuell utredning och beslut.

Av de ärenden som *inte* tillhör en målgrupp för automatiserad handläggning (ca 44 procent av samtliga) hämtas arbetsgivardeklarationer manuellt i drygt hälften (24 procent av samtliga). Då beräknas inte en jämförbar inkomst utifrån arbetsgivardeklarationerna, men handläggaren kan använda de uppgifter som finns i arbetsgivardeklarationerna som ett stöd i sin fortsatta utredning, exempelvis i dialog med den försäkrade om hans eller hennes inkomstsituation eller som del av underlaget för en bedömning.

Sammantaget inhämtas arbetsgivardeklarationer i ca 80 procent av alla SGI-ärenden (i alla av de 56 procent av ärendena som ingår i målgrupp för automatiserad handläggning och i drygt hälften av de som inte gör det). I de resterande 20 procenten av ärendena är det inte relevant att hämta arbetsgivardeklarationer. Det är bland annat ärenden som rör egenföretagare eller arbetslösa, ärenden där den försäkrade anmäler en löneförhöjning under pågående period med sjukpenning eller föräldrapenning eller ärenden där SGI ska räknas om med konsumentprisindex (KPI) enligt särskilda bestämmelser.

10 202 ärenden har valts ut för analys			
56 % (5726 ärenden) i målgrupp för automatiserad handläggning		44 % (4476 ärenden) sorteras till manuell handläggning	
51 % (5239 ärenden) där en jämförbar inkomst enligt arbetsgivardeklarationer beräknas	5 % (487 ärenden) där det inte går att beräkna en jämförbar inkomst enligt arbetsgivardeklarationer	24 % (2460 ärenden) där arbetsgivardeklarationer hämtas manuellt	20 % (2016 ärenden) där det inte är aktuellt att hämta arbetsgivardeklarationer

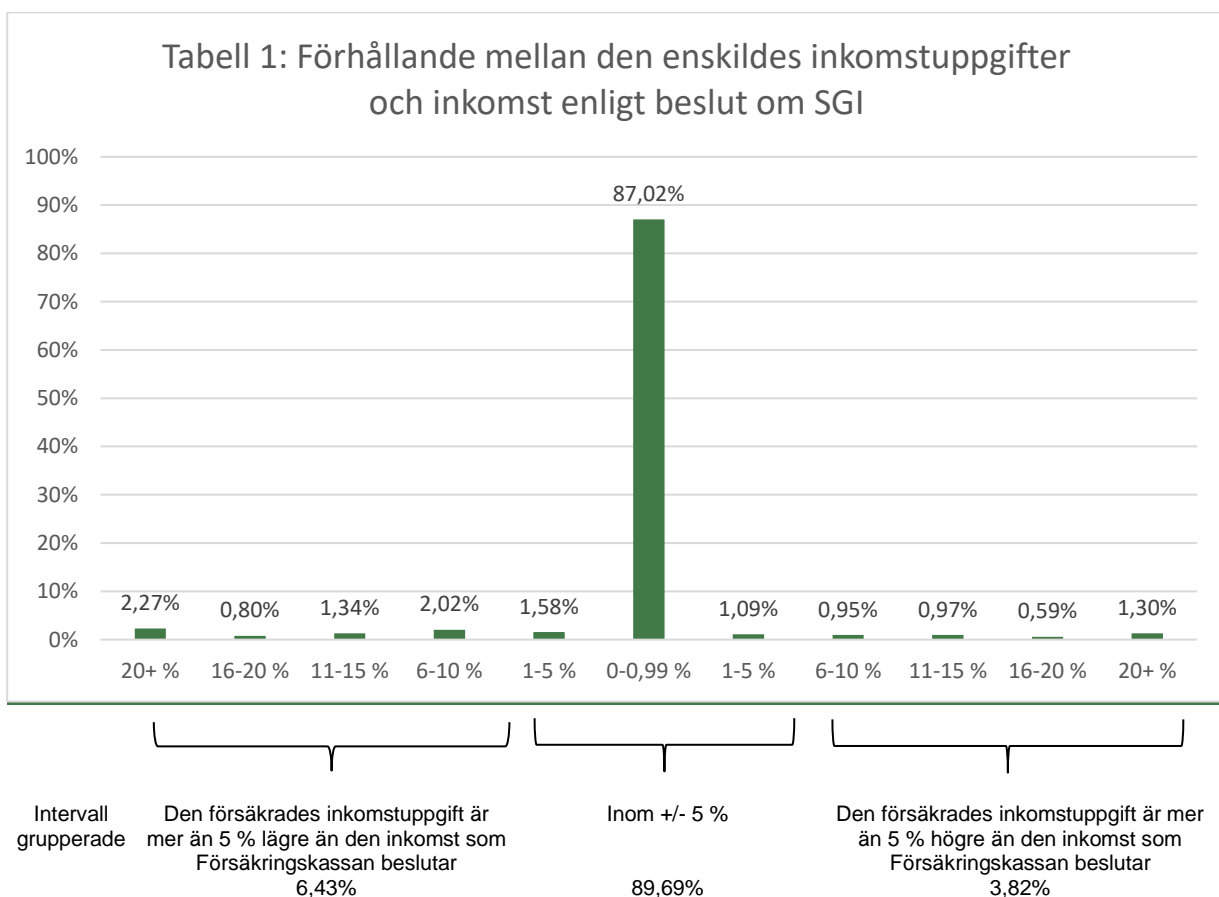
⁴ Med "alla" menas här de ärenden där SGI fastställs efter utredning, se fotnot på s 3

⁵ En jämförbar årsinkomst enligt arbetsgivardeklarationer kan beräknas om det finns deklarerade inkomster under samtliga sex månader som ingår i beräkningsperioden, dock inte om arbetsgivardeklarationerna saknar någon obligatorisk uppgift eller innehåller uppgifter om vissa förhållanden som kräver vidare utredning, till exempel uppgifter som kan tyda på att en inkomst kommer från arbete utomlands.

Förhållandet mellan den försäkrades inkomstuppgift och inkomst enligt Försäkringskassans beslut om SGI

Analysen visar att Försäkringskassan efter utredning fastställer en inkomst som överensstämmer med den inkomst som den försäkrade har angett i ca 65 procent av alla SGI-ärenden. I ca 20 procent av ärendena har den försäkrade angett en lägre inkomst än vad Försäkringskassan fastställer som sjukpenninggrundande, och i ca 8 procent har den försäkrade angett en högre inkomst än den som Försäkringskassan fastställer. I resterande 7 procent av ärendena har den försäkrade inte angett någon inkomst av anställning.⁶

Om man endast ser till de ärenden där arbetsgivardeklarationer har hämtats in och beräknats enligt vad som beskrivs ovan, är andelen ärenden där den försäkrades inkomstuppgift väsentligen stämmer överens med den inkomst som Försäkringskassan sedan fastställer markant högre. Det är alltså ärenden som rör anställda där det inte finns omständigheter som föranleder ytterligare utredning, till exempel uppgifter som tyder på att den försäkrade omfattas av SGI-skydd. Denna grupp utgör ungefär 51 procent av samtliga ärenden. Av tabellen nedan framgår hur inkomsten enligt Försäkringskassans beslut förhåller sig till den försäkrades inkomstuppgift i dessa ärenden.

Försäkringskassan beslutar i enlighet med den försäkrades inkomstuppgift i ca 87 procent av dessa ärenden. I närapå 90 procent av ärendena ligger den inkomst som Försäkringskassan beslutar nära vad den försäkrade har angett (inom fem procent)

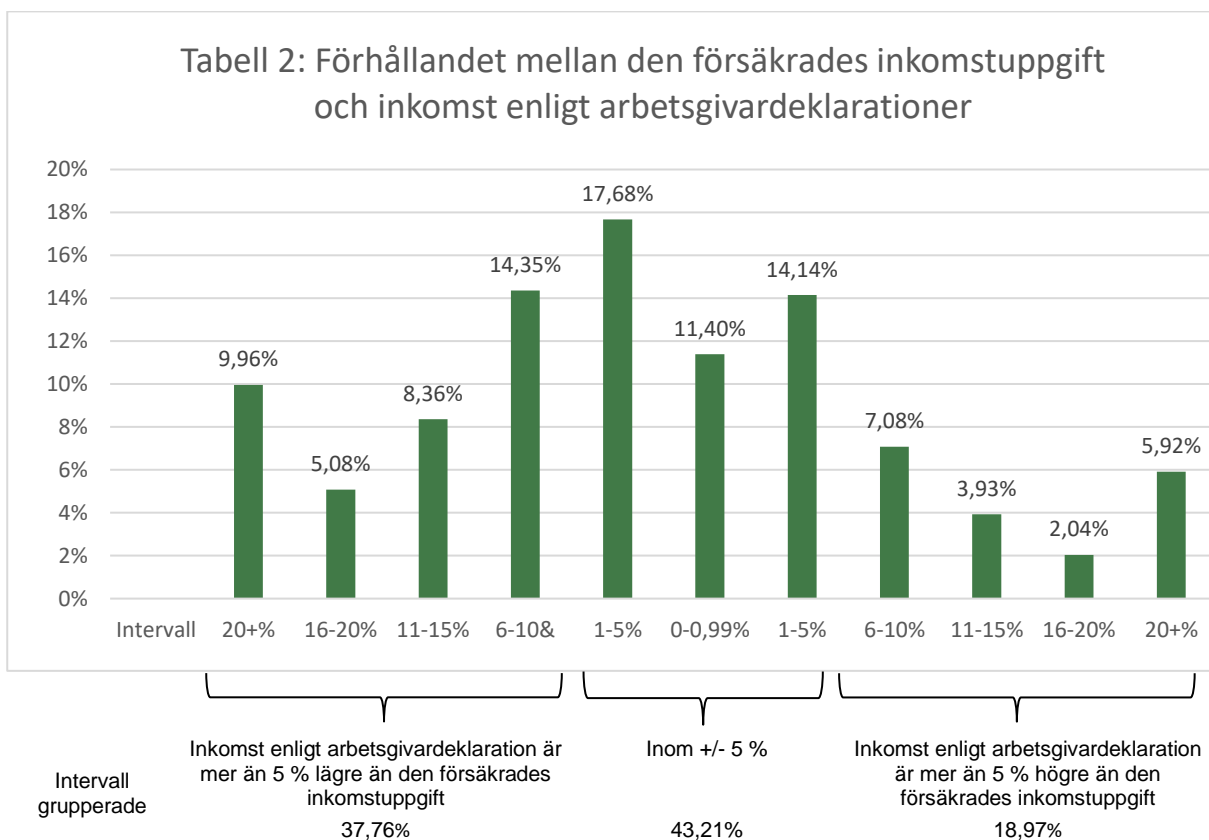
⁶ Det är bland annat egna företagare som inte har inkomst av anställning och försäkrade som inte har någon aktuell inkomst och inte heller har någon SGI sedan tidigare.

skillnad). Försäkringskassan beslutar om en väsentligt högre inkomst än vad den försäkrade har angett (mer än 5 procent skillnad) i drygt 6 procent av ärendena, och om en väsentligt lägre inkomst i knappt 4 procent av ärendena.

Vi ser alltså att Försäkringskassans beslut överensstämmer med den försäkrades inkomstuppgift i en mycket hög andel av ärendena i denna grupp.

Förhållandet mellan den försäkrades inkomstuppgift och inkomst enligt arbetsgivardeklarationer

Av tabellen nedan framgår hur den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer förhåller sig till den försäkrades inkomstuppgift. Procenttalen utgörs även här av de ärenden där en inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer har kunnat beräknas, det vill säga av 51 procent av ärendena totalt.

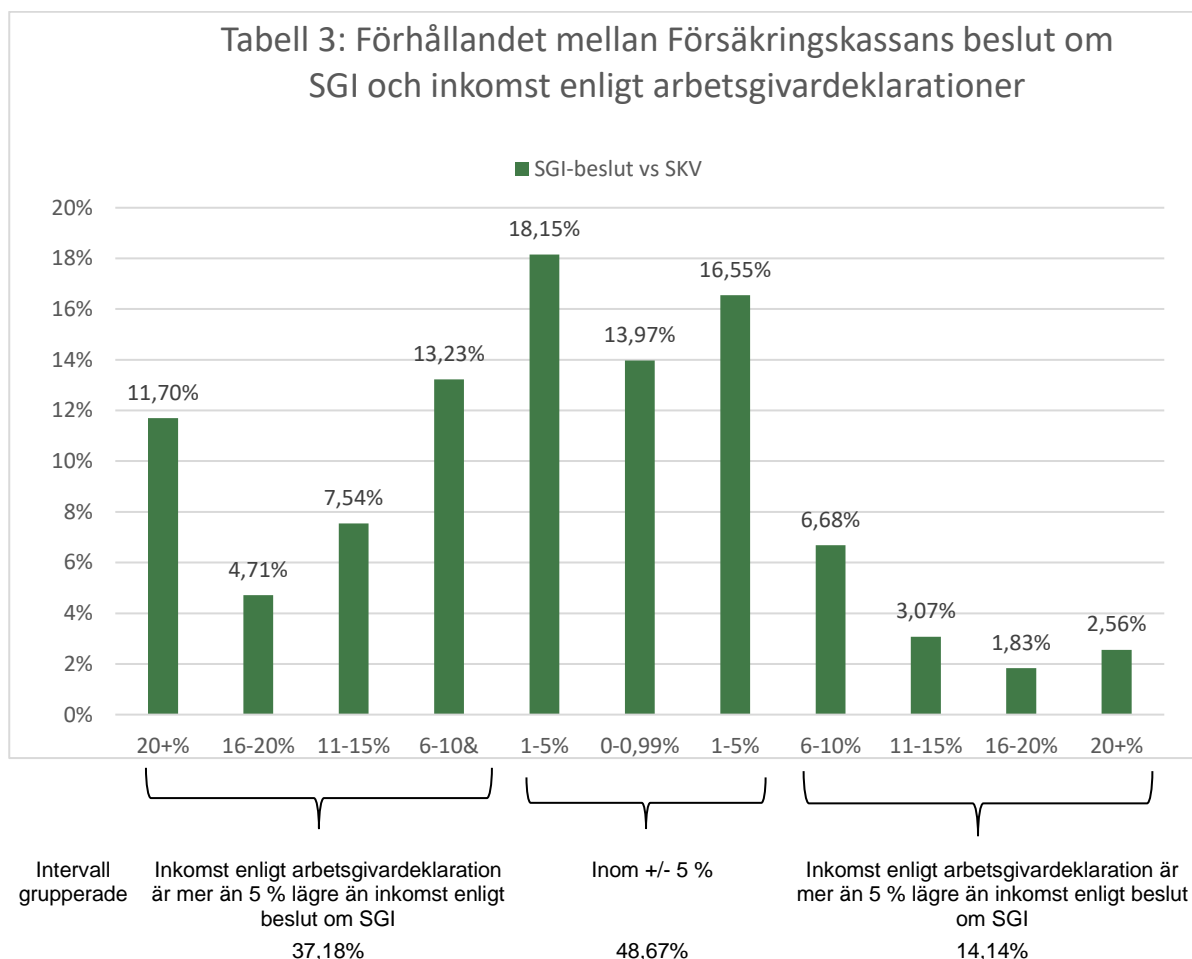

Den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer ligger nära den inkomst som den försäkrade har angett i drygt 43 procent av ärendena. Arbetsgivardeklarationerna visar på en lägre inkomst än vad den försäkrade har angett i knappt 38 procent av ärendena, och en högre inkomst i ca 19 procent av ärendena.

Här kan vi se att den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer stämmer överens med den försäkrades inkomstuppgift i en betydligt lägre andel av ärendena jämfört med den inkomst som Försäkringskassan fastställer (jämför tabell 1). I de ärenden där inkomsten enligt arbetsgivardeklaration skiljer sig väsentligt från den försäkrades inkomstuppgift visar arbetsgivardeklarationerna oftare på en lägre inkomst än en högre.

Förhållandet mellan inkomst enligt Försäkringskassans beslut om SGI och inkomst enligt arbetsgivardeklarationer

Av tabellen nedan framgår hur den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer förhåller sig till den inkomst som Försäkringskassan fastställer som sjukpenninggrundande genom beslut om SGI, i den grupp av ärenden där en inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer har kunnat beräknas (51 procent av ärendena totalt).

Inkomsten enligt arbetsgivardeklarationer ligger nära den inkomst som Försäkringskassan fastställer (inom fem procents skillnad) i drygt 48 procent av ärendena. Inkomsten enligt arbetsgivardeklarationerna är lägre än den som Försäkringskassan fastställer i ca 37 procent av ärendena, och högre i 14 procent av ärendena.

Detta visar att den inkomst som Försäkringskassan fastställer överensstämmer med den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationerna i betydligt lägre utsträckning än vad den överensstämmer med den försäkrades inkomstuppgift (tabell 3 jämfört med tabell 1).

Det visar också att den inkomst som Försäkringskassan beslutar överensstämmer med den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationerna i något högre utsträckning än vad den försäkrades inkomstuppgift gör det (tabell 3 jämfört med tabell 2).

Avslutande kommentar

Denna översiktliga redovisning visar att Försäkringskassan ofta använder arbetsgivardeklarationer i sin utredning inför beslut om SGI. Arbetsgivardeklarationer hämtas in, antingen automatiskt eller manuellt, i fyra av fem SGI-ärenden. I ungefär hälften av ärendena beräknas en inkomst utifrån arbetsgivardeklarationerna som kan jämföras med den försäkrades inkomstuppgift. Det sker företrädesvis i ärenden som rör anställda där det inte finns omständigheter som föranleder ytterligare utredning, till exempel uppgifter som tyder på att den försäkrade omfattas av vissa SGI-skydd.

I de ärenden där en inkomst kan beräknas utifrån arbetsgivardeklarationer, finns ofta väsentliga skillnader mellan den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer och den inkomst som Försäkringskassan fastställer genom beslut om SGI efter utredning. I ungefär hälften av de ärendena överensstämmer arbetsgivardeklarationerna väsentligen med den inkomst som Försäkringskassan fastställer. Samtidigt finns det mycket ofta en överensstämmelse mellan den inkomstuppgift som den försäkrade lämnar och den inkomst som Försäkringskassan sedan fastställer i dessa ärenden, i knappt 90 procent av ärendena.

Ser man till förhållandet mellan den inkomst som framgår av arbetsgivardeklarationer och den försäkrades inkomstuppgift, överensstämmer dessa i ungefär 43 procent av de ärenden där en sådan jämförelse kan göras. I ca 38 procent av ärendena visar arbetsgivardeklarationerna istället på en väsentligt lägre inkomst än vad den försäkrade uppger, och i ca 19 procent på en högre inkomst. Den inkomst som Försäkringskassan fastställer överensstämmer alltså med arbetsgivardeklarationerna i något fler ärenden än vad den försäkrades inkomstuppgift gör det.

Denna redovisning visar förhållandet mellan de olika inkomstuppgifterna. Någon utvärdering av uppgifterna som sådana har inte gjorts i detta steg. Det går således inte att dra några slutsatser beträffande vilka av dessa uppgifter som bäst återspeglar den försäkrades egentliga inkomstförhållanden. I den fortsatta analysen kommer vi att söka förklaringar till varför vissa inkomstuppgifter skiljer sig åt medan andra överensstämmer. Bland annat kommer vi att undersöka hur den försäkrades förhållanden har sett ut strax innan beslutet om SGI, till exempel om han eller hon under de sex månader som närmast föregår beslutet om SGI har fått förmåner från Försäkringskassan som kan förklara varför arbetsgivardeklarationerna visar på en annan inkomst än vad den försäkrade uppger.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Stefan Forsberg och verksamhetsutvecklare Erik Irewo, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Erik Irewo